A. E. D. D.

CENSURA MEDICAMENTORUM SIMPLICIUM VEGETABILIUM,

QUAM,

CONSENTIENTE EXPERIENT. FACULT. MED. IN ALMO UPSAL. LYCÆO.

SUB PRÆSIDIO

VIRI NOBILISSIMI ATQUE EXPERIENTISSIMI

DN. DOCT. CAROLI LINNÆI,

S:Æ R:Æ MAJ:TIS ARCHIATRI MED. ET BOTAN. PROF. REG. ET ORD. ACAD. IMPERIAL. MONSPEL. STOCKH. BEROL. TOL. ET UPSAL. SOCII.

NEC NON

EQUITIS AURATI DE STELLA POLARI,

CANDIDO BONORUM EXAMINI PLACIDE SUBMITTIT

GUSTAVUS JAC. CARLBOHM,

HOLMENSIS.

IN AUDIT. CAR. MAJ. D. [illegible] DEC. MDCCLIII.

H. A. M. S.

HOLMIÆ, EXC. PETRI GEORGII NYSTRÖM.

VIRO

Maxime Reverendo atque Celeberrimo,

Dn. Mag. JOHANNI GUSTAVO HALLMAN,

S. S. Theologiæ DOCTORI, Templi St. HEDV ELEONORÆ ANTISTITI Digniſſimo,

Nec non

Conſiſtorii Urbici Stockh. ADSESSORI Graviſſimo

PATRONO MAXIMO.

Has Studiorum meorum primitias ob innumera, in ſe cumulata favoris & patrocinii documenta, in perpetuæ obſervantiæ teſſeram, cum omnigenæ proſperitatis devotiſſima ad precatione, conſecratas eſſe voluit

Maxime Reverendi
NOMINIS TUI,

Cultor humillimus,
GUSTAVUS JACOBUS CARLBOHM

ÅLDERMANNEN

HERR

ARVID CARLBOHM.

Min kåraſte Fader.

Hår lämnas förſtlingen af den blomman, ſom under en öm Faders vårdnad njutit ſin råtta ans, förutan hvilken hon långeſedan bleknadt och viſnadt. Jag menar desſa få bladen, ſom i ſig ſjelfve åro en liten vinning för mycken utgift. Når jag efterſinnar, huru mycken möda min K. Far haft oſpard ifrån barndoms-åhren til min förkofran, få måſte jag rodna, då jag deraf bårgar en ſå ringa kårfwa; Men ehuru enfaldige desſa blader åro, ſå beder jag dock, at min K. Far tåcktes, af vanlig kårlek, tillåta dem blifva et offer åt Eder. Wårda mig ånnu en tid, jag lofvar, at de visdoms blomſter jag bryter på Salæ ångder ſkola af ſig ſprida en luckt, ſom vederqvecker en öm Fader i desſ ſena ålderdom. Himmelen låte mig allenaſt den lyckan vederfaras, at jag, med en af ålder darrande hand, får ſkrifva hvad hjertat tåncker.

Min kåraſte Faders

Lydigſte Son

Gustaf Jacob Carlbohm.

Det umgänge jag haft med Eder ifrån de yngr åhren, då vi lefde under en Ledare, var grun den, hvarpå vi bygdt en oryggelig vänſkap; Se dan gingo vi i flere åhr tilhopa vid Apollos ſäte at dricka Wisdoms mjölken; Jag fant Eder önſka vara at bereda Er väg til ſpetſen af Parnaſſen, d jag åſtundade at fara ned i bärgens mörka oc förſkråckeliga rymder. Vid ſå olika tankar ſkilde vi åt. Nu märker jag min Bror, at Ni ſöker full borda Ert ſyftemål, i det Ni medelar oſs förſt frugten af Eder flit. Tack för Edert vackra ar bete: far fort i ſå berömmeliga Idrotter, ſå läre J ſnart finna *Hatten* och *Åhran*.

Önſkas af min Brors
trogna Vän
CARL ISRAEL HALLMAN.

D. D.

PROLOGUS.

Eo jam tempore vivimus, quo, Pars illa Machaoniæ artis, MATERIA MEDICA dicta, accuratiſſimam in Europa cenſuram ſubire ceperit: Galli enim, Germani, Britanni, Hiſpani aliique nova compoſuerunt *Diſpenſatoria*, e quibus magna pars veterum Medicamentorum exploſa eſt, parum licet vel nihil ſubſtitutum fuerit. Atqui hoc tempore gaudeamus, Nobiliſſimum Dominum Archiatrum BÆCK, a S. R. Majeſtate, Præſidem Collegii Regii Medici conſtitutum eſſe, cum ille ipſe, non minus in his quam in ceteris Medicinæ partibus, eximiam prorſus

ſus ſibi comparaverit eruditionis laudem. Hic Reg. Collegium Medicum vix prius ingreſſus eſt, quam flagrantem ſuum oſtendit zelum, in alma noſtra patria incrementa Medicinæ promovendi. Poſtquam igitur, hac de re cum Regio Collegio Medico, conſultaſſet, omnium primo id ipſi curæ cordique fuit, ut Materia noſtra Medica emendaretur, quo ſic hæc noſtra non minus caſta terſaque exiſteret, quam exterorum aliqua. Et, ut hoc eo felicius ſuccederet, litteræ, a R. Collegio Medico, ad omnes Facultates, ad Provinciarum Medicos & Pharmacopolas noſtrates omnes, miſſæ ſunt, rogantes, ut, intra currentis anni finem, obſervationes ſuas, circa Materiarum inutilium excluſionem utiliumque præſcriptionem, transmitterent. Atque hoc in cauſa eſt, quod, Nobiliſſimus Dominus Præses, mihi Specimen aliquod edituro, hanc, non aliam injunxerit materiam, in qua ingenii mei vires, quas ſentio quam ſint exiguæ, periclitarer Cum vero, in ſingula Naturæ Regna, e quibus Materia Medica aſſumitur, nec vires, nec ea, qua circumſcriptus ſum, temporis anguſtia, exſpatiari permittant; *regnum* tantum *vegetabile*, ut plerorumque Medicamentornm prodromum, ac mihi melius notum, perluſtrare conſtitui; idque ita, ut non ſolum eas, quæ in Pharmacopoliis inutiles & otioſæ reſer-

ſervantur Plantæ, atro carbone notem, verum etiam, ut ſimul exponam, quænam his utiliores ſubſtitui poſſint. Qua vero dexteritate hoc meo perfunctus fuerim officio, penes Te eſto judicium L. B. cujus favori benignæque cenſuræ, me pariter ac fœtum meum, etiam atque etiam commendatum volo.

CAPUT PRIUS.

§. 1.

Si varias illas conſideremus infirmitates, quibus corpus humanum ſæpiſſime laborat, ſtatim apparet, Medicinam non ſolum maxime utilem, verum etiam plane neceſſariam eſſe ſcientiam, hujus enim beneficio corpus noſtrum in ſtatu Sanitatis conſervatur, hujus beneficio contra morbos munitur, hujus denique beneficio reſtituitur valetudini, dum morbis laborat, atque ſic hujus ope conſervatur, quod a natura nobis cariſſimum & pretioſiſſimum eſt datum. Hac igitur arte quid dignius? quid utilius? quid magis neceſſarium cogitari poteſt?

§. 2.

Sed ut nihil ſimul inventum atque perfectum eſt, ita nec Almæ noſtræ Medicinæ ad debitæ perfectionis faſtigium aſcendere licuit; Sed a primordiis ſat exiguis magis magisque incre-

menta cepit. Non itaque negamus, veteres æque ac recentiores, variis calamitatibus preſſos, egregia multa ſuaque non defraudanda laude inveniſſe Medicamenta. Hæc tamen, Seculis barbaris, qua magnam partem, oblivionis caligine ſepulta fuerunt, idque eam imprimis ob cauſam, quod vetuſtioris ævi Myſtagogi artem nondum didiciſſent, Res Naturales adeo diſtincte & complete definiendi, ut inter ſe probe diſtingui poſſent, unde poſtea factum, ut non confundenda confunderentur. Accedit, quod Medicina veterum, cognitione imprimis Empirica fundata erat, quam quidem, rationem artem medendi ſtabiliendi, nos non rejicimus; Sed eandem potius tanta, quanta ſubtilem unquam theoriam dignam judicamus laude. Quidquid tamen ſit hac ratione, evitari non potuit, quin, partim ob malam morborum delineationem & claſſificationem, partim ob fidem auctoribus non ſatis habendam, partim etiam ob naturam ægroti Medicamento imputatam, interdum irrepſerint fallaciæ.

§. 3.

Tenebris demum pulſis Scientiarum, ille tandem illuceſcere cepit dies, quo Auctores, *Medicamentorum Simplicium* Hiſtoriam e Scriptis veterum colligerent, ſimulque oſtenderent, quænam Plantæ, ſub hoc vel illo nomi-

nomine, a veteribus indicarentur; At magna difficultas, non tam facile ſuperanda, hic ſeſe obtulit, partim inde, quod Plantæ, uti antea dictum, nec rite definitæ, nec in formam redactæ eſſent Syſtematicam, partim quoque inde, quod Græcorum plantæ auctoribus ad manus non eſſent, hinc facilis eſt concluſio, quam incertæ tunc temporis fuerint plantarum determinationes, dum inter Auctores ipſos infinitæ de hac re interceſſerunt controverſiæ. Varias deinde Plantas, ob inſignem quendam uſum Medicum in Pharmacopolia introduxerunt Recentiores Medici, quarum utilitatem Theoria non ſolum, ſed & Experientia comprobavit.

§. 4.

Erroneæ & ſuperſtitioſæ illæ, quas Medici olim de influxu *Siderum* in Plantas, de *Signatura externa*, & quæ ſunt reliqua, foverunt ſententiæ, certis herbis, in certis ſanandis morbis, aliam majoremque attribuerunt vim & efficaciam, quam qua revera inſtructæ fuerunt. Et has præconceptas opiniones, aliorumque data exempla, tam valida fuiſſe experti ſumus, ut nonnullæ Sectæ, Medicamenta quoque HEROICA, e. g. *Opium*, *Mandragoram*, *Chin-Chinæ corticem* aliaque proſcripſerint, horumque in locum nulla alia, quam inſipida, inodora, inertia, oleracea & effœta, e. g. *Beccabungæ*, *Bellidis* Herbam a-

liasque ſubſtituere ſint auſſi. Annon itaque experimenta a medii ævi Medicis inſtituta, digna ſunt, quæ ſeveriſſimam ſubeant cenſuram, dum non niſi compoſita longasque remediorum formulas præſcripſerunt, cum tamen Species morborum ad Genera referre, nedum eas a ſe invicem diſtinguere noverint, licet Species diverſæ unius ejusdemque generis, agnoſcant cauſas longe diverſiſſimas, ut una eademque medicina nequeat valere ſemper in eodem genere. Si itaque Medicinam ad perfectionem unquam aſcendere oportet hoc, ut principium & lex ſancte ſervanda, aſſumendum eſt, *Species morborum inter ſe quam accuratiſſime diſtinguendæ, nec niſi ſimplicia præſcribenda Medicamenta.* Interim hanc metam prius forte attingere non licebit quam uſu receptum fuerit, non niſi ſimplicibus ſolum, quantum fieri poteſt, uti Medicamentis. Quasdam etiam hac in re habemus prærogativas veteribus ignotas, plura ſcilicet experimenta & majorem de affinitatibus plantarum cognitionem, tandemque uberius percepimus, quomodo ſenſus, olfactus puta & guſtus, virtutibus vegetabilium inveſtigandis, inſerviant, adeo ut, ordine cujuscunque plantæ naturali cognito & collato cum *odore* ejusdem & *ſapore*, non adeo facile nobis perſuadeamus, hanc vel illam herbam alienam ab illa exercere virtutem, quæ ſenſuum ope inveſtigata fuit.

§. 5.

§. 5.

Hæc omnia conſiderantes, non poſſumus non a Regio Collegio Medico ſubmiſſe petere, ut Æsculapii Satellites, primo præcipueqve: *Species morborum cognoſcere*, ſecundo, *qvantum fieri poteſt, Medicamentis uti ſimplicibus*, tertio deniqve, *juſta & ſufficienti doſi ſimplicia præſcribere jubeantur.* A Medicamentis enim heroicis, narcoticis, vomitoriis & purgantibus, ſatis ſuperqve edocti, novimus, qvantum periclitemur, ſi juſto major ſumatur doſis, nec non qvam incaſſum foret, ea, doſi refracta, præſcribere. Non ſine ratione itaqve metuimus, ne mitiora ſæpiſſime Medicamenta tam parva doſi præſcribantur, ut naturam haud immutent; ſed ſuſpendendo curam ægroti exſpectando agant. Hujus rei veritatem plurimis corroborarem argumentis, niſi a ſcopo alienum eſſet. Qvantum deniqve præconcepta illa opinio, de omnibus excludendis Venenatis, incrementa Medicinæ impediverit, incredibile eſt dictu, cum tamen optimum Medicamentum, majori Doſi ſumtum, in venenum ſæpius vertatur, & præſentiſſimum viciſſim venenum, juſta doſi adhibitum, præſtantiſſimam Medicinam ferat.

§. 6.

Atqve pauca hæc, qvæ jam allecta ſunt, abuſui oſtendendo Medicamentorum ſufficiant:

Si vero ad Officinas noſtras regrediamur, videbimus, tabernas earum multitudine, qvod dolendum eſt, Medicamentorum gravatas eſſe, qvibus Medici nunqvam utuntur, qvid? qvod multa horum Pharmacorum nomine inſigniri non debent. Multas qvoqve Pharmacopolæ colligunt aſſervantqve partes plantarum inutiles, non conſiderantes, præſtantiſſimam virtutem in una tantum earundem parte reſidere.

EXCLUDENDA.

Itaqve ſunt ſeqventia:

ACETOSÆ HISPANICÆ *Radix* ſuperflua, ratione Radicis Acetoſæ noſtratis.

ACETOSÆ ROTUNDIFOLIÆ *Herba*, Noſtrate Herba debilior, adeoqve illam merito rejicimus.

ACORI VERI *Radicem* ex utraqve India acceſſere opus non eſt, dum Europa Calamum vulgarem nobis copioſiſſime offert.

ADIANTHI AUREI *Herba* valde inutilis.

AGERATI *Herba* deſtitui poſſumus, cum meliores habeamus.

AGNI CASTI *Semina* nimis dubia & incerta.

ALKEKENGI *Herba*, *ſemina* ſuperflua, Baccæ vero ſufficientes.

ALTHEÆ *Semina* Radicis vi carent.

ANGELICÆ SATIVÆ *Herba* inuſitata, præcipua enim vis latet in Radice & Seminibus.

ANTIRRHINI *Herba* ſuperſtitione introducta.

ANTHOPHYLLORUM vis eadem ac Cariophyllorum Officinarum adeoqve ſuperflua.

AQI-

Aq[illegible]egiæ *Herba* dubia & ſuſpecta.
Ar. *Herba* valde inutilis eſt.
Asari *Semina* ambigua ſunt.
Aspalathi *Lignum* ſuperfluum.
Asphodeli *Radice* carere poſſumus.
Atriplicis Sativæ *Herba* (Sicca) uti non debemus, viridis vero H*erba* culinaris.
Atriplicis Sylvestris *Herba* dubia.
Beccabungæ *Herba*. Succus ejusdem e viridi Herba, uti reliqui Succi expreſſi, ſuam præſtare poteſt utilitatem, non vidimus autem quo jure herba exſiccata uſui Medico inſervire poſſit, licet a quibusdam magnopere laudata fuerit.
Bfhen Albi *Radix* in Arabum tantum compoſitionibus adhibita fuit, præterea valde dubia.
Behen Rubri *Radix* hujus ævi Medicis inuſitata.
Borraginis *Herba*, *Flores*, conſpicua quadam vi Medica non gaudent.
Brassicæ Rubræ *Semina* minus neceſſaria.
Bryoniæ *Baccæ*, *Semina* dubia.
Buglossi *Radix*, *Herba*, *Flores* abeſſe poſſunt, Medica enim eorum virtus ambigua.
Calendulæ *Semina* inutilia.
Canariense *Semen* præſtans avium nutrimentum, Myropolis relinquendum.
Cardui Benedicti *Semina* minus probata.

CARPOBALSAMUM *fructus* rarus & virtute medica vix conſpicuus.

CASTANEÆ *Fructus* culinares, *Cortex* vero anceps.

CATAPUTLÆ MINORIS *Seminum* uſus haud fidus, hodie exolevit.

CENTUM NODIÆ *Herba* præcipua quadam non pollet virtute Medica.

CEREFOLII *Semina* in morbis nunquam uſurpantur.

CHELIDONII MINORIS *Herba* oleracea.

CICHOREI *Semina* nullius uſus.

COCHLEARIÆ *Semina* inutilia.

CONSOLIDÆ MAJORIS *Herba & Flores*, eadem qua Radix non pollent virtute, adeoque inutiles.

CONSOLIDÆ MEDIÆ *Herba* incerta.

CONSOLIDÆ REGALIS *Flores* inuſitati in locum Florum Violarum ſubſtitui non debent.

CUPRESSI *Lignum* nullam meretur fidem.

CYANI *Flores* miſſi fiant.

CYPERI ROTUNDI *Radix* abeſſe, Longi vero Radix eadem pollens virtute, aſſervari poteſt.

DAUCI SYLVESTRIS & SATIVÆ *Semina* (diſtincta). Minus neceſſarium ducitur, utriusque diſtincta ſervare ſemina, ex alterutra tantum collecta ſufficiunt, cum iisdem gaudeant viribus.

ENDIVIÆ *Semina* inutilia.

ENU-

Enulæ *Flores* vi Radicis non pollent.
Eryngii *Herba* excludenda, *Radix* tantum aſſervanda.
Esulæ *Herba* ſupervacanea. *Radix* una cum *Cortice* ejusdem ſufficiens.
Euphrasiæ *Herba* valde dubia.
Fagi *Fructus* rejiciuntur.
Fumariæ *Semina* obſoleta.
Fungus Bedeguar Pharmacum dubium.
Galangæ Majoris *Radix* rejici quidem poteſt, & *Minoris* tantum *Radix* aſſervari, cujus vis & major eſt & ſuaveolentior.
Galegæ *Herba* a Medicis magnopere quidem laudata fuit, neſcio tamen, annon ſatis fida ſit?
Grana Paradisi & Cardamomum ea inter ſe junguntur affinitate, ut a Medicis promiſcue uſurpari poſſint.
Grana Tigliæ *vel* Tilli draſtica & inuſitata.
Hepaticæ Albæ *Herbæ Florumque* vis incognita.
Hepaticæ Nobilis *Flores* præcipua quadam vi Medica non gaudent.
Hermodactyli *Radix* tanquam Specifica in Rheumatiſmo & Amauroſi laudata, vis autem ejus nondum ſatis approbata fuit.
Hirundinariæ Herba eradicanda & Radix tantum ſervanda.

HYOSCYAMI *Radix* Medicamentum omnino incertum.

HYSSOPI *Semina* nunquam uſurpantur.

LACTUCÆ *Herba* culinaris.

LAPATHI ACUTI *Herba* ſuperflua.

LAVENDULÆ *Semina* minus neceſſaria.

LILII *Antheris* inſtar inſigne Emmenagogon utuntur quidem Medici, nobis tamen aliis ejusdem virtutis debiliores ſunt.

LITHOSPERMI *Semina* incerta porrigunt Medicamenta.

MAJORANÆ *Semina* nunquam præſcribuntur.

MALVÆ ARBOREÆ *Flores*, *Semina* omnino abeſſe poſſunt.

MALVÆ VULGARIS *Semina* Radicis vi carent.

MELISSÆ CITRINÆ *Semina* inutilia.

MELISSÆ TURCICÆ *Herba*, *Semina* ſuperflua.

MENTHÆ SYLVESTRIS *Herba* rejicienda, quatenus ſatis Menthæ Criſpæ habemus.

MILII *Semina* tanquam inutilia in Medicina rejicienda.

MORSUS DIABOLI *Herba*, *Radix* tanta vi Medica prædita non fuerunt, quin hiſce meliora haberi poſſint Pharmaca.

MYROBALANI *facile omnes*, a nobis præſcribi non debeant, rarius enim iis utuntur, & præterea corrupti plerumque ad nos mittuntur.

NASTURTII INDICI *Herba* culinis cedat.

Nu-

NUCES AQUATICÆ culinares potius quam Medicæ.
PASTINACÆ *Radix*, Hac carere omnino posſunt Pharmacopolæ.
PAVANÆ *Ligno* carere poſſumus.
PENTHAPHYLLI *Herba* ſuperflua.
PERFOLIATÆ *Herba*, *Semina* ſat fida non ſunt Pharmaca.
PETASITIDIS *Flores* incerti.
PHASEOLI *Semina* culinis relinquenda.
PIMPINELLÆ ITALICÆ *Herba*, *ſemina* ambigua.
PIMPINELLÆ ITALICÆ *Radix* adſtringens quidem, ſed quoniam multitudo fortius adſtringentium Pharmacopolia replet, ejusque vis in Hydrophobia nondum explorata ſatis fuit, ea quoque excludenda.
PLANTAGINIS LATIFOLIÆ *Radix*, *Herba* (ſicca) ſuperflua, ſemina vero ob vim ſuam adſtringentem remanere poſſunt.
POLII CRETICI *Herba*, rejicienda, licet a Capivaccio valde laudata fuit.
PORTULACÆ *Herba* culinaris, *Seminum* vero vis minus explorata.
PRIMULÆ *Herba* magis oleracea quam Medica.
PRUNELLÆ *Herba* adſtringens quidem, tamen ſuperflua.
PTARMICÆ *Herba* exul fiat, quatenus Millefolium eadem vi gaudet.
PULMONARIÆ *Maculoſæ Herbæ* vis nondum ſatis explorata.

Pulsatillæ *Herba* ceteris periculoſior, & præterea vis ejus non adhuc ſatis diſtincte demonſtrata fuit.

Querci *Glandes* rejici poſſunt.

Rapæ *Semina* ſupervacanea.

Raphani *Seminibus* nec utuntur.

Rhoeadis *Herbam* miſſam facimus.

Ricini Majoris *Semina* incerta.

Roris Marini binæ in Officinis aſſervantur ſpecies, Hortenſis una, Altera Hiſpanica, ſatis, eſſet, alteram retinere, alteram ejusque ſemina excludere cum iisdem viribus polleant.

Roris Solis *Herba* adhuc in morbis incerta quamvis vi gaudeat ſingulari.

Rubi Idæi *Folia* omnino abeſſe poſſunt, ad conciliandam enim nigredinem capillorum nunquam præſcribuntur.

Rusci *Semina* incerta ſunt Medicamenta.

Salviæ *Flores & Semina* rejicienda, Folia tantum colligenda.

Santalum Album ſupervacaneum, Citrino debilius.

Saponariæ *Seminum* vis incognita.

Saturejæ *Semina* obſoleta.

Saxifragæ Albæ *Radix*, *Herba*, *Flores*, *Semina* incertæ virtutis.

Saxifragæ Rubræ *Herba* minime neceſſaria, *Radix* quoque valde incerta.

Scabiosæ *Flores* ſatis incerta.

Scor-

SCORZONERÆ *Semina* ſupervacanea.

SENNÆ *Folliculi* commode rejiciuntur, & Folia tantum adoptantur.

SESELI CRETICI *Semina* ambigua ſimul ac ſuperflua.

SILERIS MONTANI *Semina* ſuperflua, plura namque eadem vi habemus præſtantiora.

SPINACIÆ *Semina* qua virtutem ambigua.

TABACI *Semina* ſuperflua.

TARMRISCI *Folia*, ſufficiente *Ligno* & *Radicis Cortice*, omittenda.

TARXACI *Herba* abſit.

THYMI CRETICI H*erba* raro quidem uſurpatur, licet Thymo Vulgari fortior, qui tamen ſufficit.

THYMI VULGARIS *Semina* inuſitata.

TORMENTILLÆ H*erba* effoeta.

TUNICÆ *Semina* a Medicis non uſurpantur.

TUSSILAGINIS *Flores* incerti.

URTICÆ ROMANÆ *Semina* deſtitui poſſumus.

USNEÆ H*erba* ſuperſtitioſa.

VERBASCI *Flores*, Herba imbecilliores, adeoque inutiles.

VERBENÆ H*erba* ſuperſtitione Veterum introducta, ſat fidorum experimentorum expers.

VERNICIS *Reſina* pictoribus relinquenda, niſi ſervaretur pro Hæmorhoïdibus laborantibus.

VICTORIALIS LONGÆ *Radix* ſuperſtitione introducta.

VIOLARIÆ H*erba*, minus tutum Laxans.

VITIS

Vitis *Folia* præcipua quadam virtute nondum confirmata.

CAPUT POSTERIUS.

§. 7.

Hiſce excluſis, variæ adoptari poſſunt Plantæ, quarum vis recentioribus experimentis tam nota & patefacta fuit, ut de veritate eorundem ulterius dubitare haud fas ſit, Quidam vero hanc forſitan injicerent objectionem, eas ſcilicet herbas *difficulter obtineri*, quæ in reliquis Europæ Officinis non reſervantur, forſan quoque aliorum *experimenta in dubium* trahere velint, cum ſatis experimentorum a nobis inſtitutorum deeſt. Prius obſtaculum facile ſuperatur, ſi, ſolutis pecuniis, quibus omnia veneunt, locus Plantarum natalis cognitus fuerit; poſterius vero haud approbandum eſſe exiſtimamus, quatenus plurium Nationum teſtimoniis, ut & Virorum eruditiſſimorum certiſſimis experimentis ſuperſtructum eſt: Sin minus, quæ detecta & patefacta ſunt in ſcientiis, nullius eſſent utilitatis. Præterea quoque Medicorum officium erit, omnem navare operam, ut, in morbis mortiferis, tam præſtantia ſibi acquirant Pharmaca, ut commodo generis humani ſufficiant.

Hanc

Hanc ob cauſam Regii Collegii Medici cenſuræ, ſequentia Medicamenta, e regno Vegetabili deprompta, ſubmittere auſus ſum, quæ antea a Pharmacopœis recepta non fuerunt, ut:

ACMELLA ex Inſula Zeylon, ob vim diureticam & virtutem in *Calculo* ſingularem Seculo præterlapſo ſatis cognita fuit, & ſi hæc deficeret, *Sigesbeckia* ejus in locum ſubſtitui poteſt.

ACTEÆ *Radix* in *Aſthenia* ſive Languore frigido, unicum tantum eſt Medicamentum, cujus, Americam ſeptentrionalem inhabitantes, effectum detexerunt, teſte Coldenio.

ALKANNÆ *Radix*, e Gallia Narbonenſi, a Lithoſpermo Tinctorio deſumta, minime prætereunda eſt, ob ſpecioſam illam Tincturam, nec ejusque in locum *Anchuſæ Officinalis* Radicem ab exteris accerſere opus eſt.

BACCÆ NORLANDICÆ refrigerantes & ſimul cordiales ſine pari, in febribus putridis eximiæ, nobis propriæ.

BELLADONNÆ *Baccæ* a Geſnero dudum in *Dyſenteria* contagioſa uſurpatæ fuerunt, nec veneni metus diſſuadeat, dum moderata ſolum adhibeatur Doſis.

BRITANNICÆ *Radix*, juxta aquas creſcens, in ulceribus Cachoëticis ſpecifica, per to-

tum Regnum hodie cognita & approbata, virtute ejusdem a Nobiliſſ. Dno Præside demonſtrata.

CAMÆMORI *Baccæ conditæ* quas Patria nobis offert, uti Pharmacum in Febribus ardentibus, Scorbuto aliisque humectans & refrigerans eximium, minime negligendæ ſunt, imprimis, quoniam præſtantius ejusdem virtutis medicamentum haud detectum eſt, quin magis acidum adeoque magis debilitans ſit.

CAMPESCANUM *Lignum* a recentioris ævi Medicis in *Dyſenteria* magnopere laudatum.

CAMPHORATÆ *Herba* e Gallia Narbonenſi, in *Hydrope*, teſte Magnolio & Burleto, notiſſima, ut & in *Aſthmate* humido, ex Actis Pariſinis in *Rheumatiſmo*, *Hyſteria* aliisque eximia, vi diuretica calida & ſudorifera.

CASSINÆ *Folia*, *Variolis* optimum Medicamentum, fermentationem ſanguinis nimis vehementem cohibens, nec tamen facultatem expulſivam penitus ligans, expectorationem promovet, pulmones tutatur, & impedit, ne invadant variolæ caput aut guttur. *Marloë*, apud *Dale Phamcop. p. 348*. Magnum ſane Medicamenti elogium, quod intactum non relinquant Medici.

CEA-

CEANOTI *&* LOBELIÆ *Radices* optimæ in *Siphilitide*, a noveboracenſibus ſylveſtribus Nationibus uſitatiſſimæ, detectæ per DNUM Profeſſ. KALM.

COLLINSONIA e Philadelphia, Canada, tanquam ſpecifica in *Colica puerperarum*, a DNO Coldenio laudata, a Bertramio vero confirmata.

CORIDIS *Herba* e Gallia Narbonenſi, Planta amariſſima, Arabum Catholicum in *Siphilitide*, teſte Shavio.

CORYZÆ *Herba* Europæa, tanquam divinum quoddam Pharmacum in *Dyſenteria* æſtimanda, confirmata a Ruthenis in expeditione contra Turcas.

COTULÆ *Herba* in paſſione *Hyſterica*, *Hydrope*, *Aſthmate* & *Scrophulis* eximia, teſte Fullero.

DIERVILLA in *Siphilitide* ſatis proficua, quam DNUS Prof KALM detexit.

DULCAMARÆ *Stipites*, apud nos frequentes. Folia Solani in uſum Pharmaceuticum olim collecta fuerunt, minoris autem utilitatis: ſed per aliquot jam annos, magno cum levamine uſurpati fuerunt *Stipites*, tanquam Medicamentum Sanguinem mundificans, in *Decoctis Mundificantibus & Lochia pellentibus*, ut & in morbis *Arthriticis* præſcripti.

ELATERIUM ALBUM, Heroica Medicina, a veteribus uſitatiſſima, diu neglecta ob veneni ſuſpicionem, revocata per Liſterum, hodie famam & auctoritatem aſſecuta eſt.

FABA IGNATII, ex Inſulis Philippinis, in *febribus* exanthematicis, & intermittentibus, inque morbis *ſoporoſis*, *Aſthmate* & *Ecclampſia* egregium Medicamen.

FUNGUS MELITENSIS e Sicilia, Melita, Mauritania, cujus vis in *profluviis Sangvineis* cetera magnopere ſuperat Pharmaca, laudatus a Boccone, confirmatus vero in Actis Bononienſibus.

GALIUM LUTEUM cujus *coma florifera* Celeb. D. Juſſæus quotidie in Paſſione *Hyſterica* cum fructu uſus eſt.

GEUM PALUSTRE ab incolis Americæ ſeptentrionalis in *febribus intermittentibus* loco Chinæ magno cum fructu uſurpatur, teſte D. Prof. KALMIO, confirmatum experimentis D. Cand. Bergii. In gratiam pauperum omnino colligendum eſſe exiſtimamus.

HYPOCISTIDIS *Succus* ex Europa Auſtrali & imprimis Hiſpania, in morbis *evacuatoriis* inſignis.

JUGLANDIS *Fructus* contra *vermes*; & *diſſipimenta* quoque *fructuum*, apud Hibernos olim in *Dyſenteria caſtrenſi* ſpecifica, negligenda non ſunt.

LA-

LAPATHI SANGINEI *Radix* inter omnia Lapatha maxime tonica, in *Dyſenteria* eximia, facillime in hortis noſtratibus creſcens.

LAURO-CERASI *Folia* per Belgium uſitatiſſima in infuſo in *morbis pulmones depaſcentibus.*

LINI CATHARTICI *Herba* laxans, in *morbis Nephriticis, febribus intermittentibus,* ut & in *Hydrope* præſtans, Medicorum libris notiſſima.

LINNÆÆ *Herba* per Norlandiam in *doloribus Rheumaticis Iſchiaticis* interne & externe uſitatiſſima.

MELISSA CANARIENSIS, ab odore ejus fragrante Camphorato, ad virtutem ejus maxime reſorbentem facile concludere poſſumus.

MONARDÆ *Herba* ad ſedandas *febres intermittentes* inAmerica Boreali per totam Nationem uſurpatur, teſte D. Prof. KALMIO.

MUSCUS CANINUS tanquam Specificus in *Hydrophobia,* a Sloaneo & aliis proclamatus.

MUSCUS CUMATILIS contra *vermes* inteſtinorum, ruſticis noſtratibus tritiſſimus & heroicus.

MYRTI BRABANTICI *Herba*, in *Scabie*, Euporiſton Simonis Pauli.

PEDICULARIS *recens* imprimis & *viridis*, quondam in *fiſtulis* & *ulceribus ſinuoſis* a Schwenckfeldio demonſtrata, nuperrime vero in Act. N. C. confirmata.

PERAGUÆ *Folia*, vomitoria, purgantia & ſudorifera ratione Doſeos, a Robinſonio in *Colica Nephritica* & a Marlovio in *Diabete* tanquam ſpecifica approbata ſunt, locum ſane merentur.

PHYTOLACCÆ *Succus* ſpecificus in *Cancro*, per totam Europam nuper innotuit.

PROFLUVII *Radix* in *alvo fluente*, confirmata a Societate Edimburgenſi, ex Aſia petenda.

RIBES NIGRUM, cujus vis pellens ſingularis plane & in Medicina Boum decantatiſſima, a Pharmacopœis colligi debet.

SAPONARIÆ *Nuclei* in *Chloroſi* Specifici, adoptari poſſunt.

SCROPHULARIÆ AQUATICÆ *Herba*, inſtar corrigens Sennæ, ex Actis Pariſinis, Boerhavio aliisque laudata.

SENEGÆ *Radix*, e Virginia, contra *febres inflammatorias & morſus Serpentum* valde præſtans, ſatis ſuperque demonſtrata a Tenent. Laus ejusdem Medicamenti, a ſingulari ſuo ſapore, acidulo nempe & calidiſſimo, confirmatur.

SERPENTUM *Radix*, Ophioriza dicta, Ligno Colubrino in Pharmacopoliis præferenda.

renda. cfr. D. D. Darelii Diſſ. de *Ligno Colubrino*.

SOPHORA ex India, omnium præſtantiſſimum in *Choleræ* Pharmacum, a Rumpſio demonſtrata.

UVÆ URSI *Folia* tanquam Pharmacum corroborans & adſtringens validiſſimum.

VITIS IDÆÆ *Baccæ* indigenæ quoque & maxime refrigerantes.

VULVARIÆ vis in paſſione *Hyſtericæ* a Fullero uſitata.

S. D. G.

Wålment Yttrande
Wid
Hr Auctorens och Reſpondentens
Förſta Academiſka Arbetes berömliga framgifwande.

När upodlat Snille, inlindat i Dygd,
Förmeras alt ſtadigt, och hafwer ſin ſkygd
Hos Dyrkar' af ådlaſte Slögder;
Då kan ej bli' ſwårt, at ſåga förut,
Hwad mödan wil gifwa för önſkeligt ſlut
På Swettand' och Arbetes Högder.

Låt wara! at någon ſkull' ſåga emot,
Här gifwes ju Låkdom för åfwen den Sot
Som Momus ſtåds' ſöker utbreda;
I thet han uttyder ſå illa alt godt;
Hälſt hwad ſom en grönſkande ſågring har fådt,
Och kan til god upkomſt ſig leda.

Hwem

Hwem ſkulle förneka et Solklart bewis?
Och ſäga: den icke förtiente ſitt pris,
Som tappert i Bard'-lek ſig wiſar;
Som fäktar på Kärlewis duktigt och braf,
För Orätt ej gier ſig til uſlaſte Slaf;
Men ſkympfen med Hielt'-mod afſpiſar.

Befinnes nu thetta ha ſtadiger grund,
Monn' tro then ej medgier, ſom hålles för ſund
At Hufwud-brott åfwen bör aktas?
När moget Beprösfwande kommer thertil,
Som genom Urſkilljande aldeles wil,
Från Ondo thet Godo ſkall waktas.

Alt thetta Herr Auctoren nagelgrant märkt,
Tå Han gier i Ört'-Riket prof af et Wärk,
Hwars Inn'håll Han wäldigt förſwarar.
Then Flit och thet arbet Han anlagt härpå,
Gör, at Han ock billigt bör Lof-ord undfå
Af Lärdom, Han idogt bewarar.

Min Önſkan blir therför', at ſe Ehr ernå
Det mål, dit J ſtigen ſå hurtigt uppå,
At lyckliga kunna anlända:
Ni ſån allaredan ſe klaraſte Rön
Af wälförtient wittraſte Konſternas Lön,
Den J kan til heder anwända.

Fullföljen Ehrt upſåt! J hinnen dock fort
Til Helicons Berg, och theſs nögſamma ort,
Ther ſötaſte Frukter J hämten
Af oſparder möda, af alt Ehrt beſwär:
The ſamlade Blomſter med tiden wiſt lär'
Bli prydnad för Hatten, J wänten.

Pehr Hellman.